ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

NEMECKÝ JAZYK

(Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia) PRÍLOHA ISCED 1

BRATISLAVA 2011

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní	3
	Ciele vyučovania cudzích jazykov v ISCED 1	
	Všeobecné kompetencie	
	Komunikačné jazykové kompetencie	
	Komunikačné jazykové činnosti a stratégie	
	Prehľad spôsobilostí a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2	
	Obsahový štandard	
	Témy pre komunikačnú úroveň A1.1+:	
	Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových kompetencií	
	Hodnotenie	
	ıžitá literatúra	

1. Úvod

Príloha *Štátneho vzdelávacieho programu* pre ISCED 1, jazyk a komunikácia, nemecký jazyk zahŕňa obsahový a výkonový štandard z nemeckého jazyka, ktorý má slúžiť ako podklad na vypracovanie školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a stupeň vzdelávania. Predmet povinný cudzí jazyk je podľa schválenej *Koncepcie vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách* odporúčaný pre žiakov tretích a štvrtých ročníkov ZŠ.

Žiaci primárneho vzdelávania majú na konci štvrtého ročníka ZŠ dosiahnuť komunikačnú úroveň A1.1 +, podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (referenčný rámec). Kompletnú úroveň A1 podľa referenčného rámca majú dosiahnuť žiaci po skončení piateho ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Charakteristika úrovne A1 podľa referenčného rámca je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a frázy dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, 2006, s. 26).

2. Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku. Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy záujem o školu, o učenie, o predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,

všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (vnímanie prostredníctvom rôznych zmyslov, zámerná pozornosť, vizuálna, auditívna, kinestetická pamäť, reč).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnostný charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít. Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnostný charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasti učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

3. Ciele vyučovania cudzích jazykov v ISCED 1

Všeobecné ciele

- vzbudiť záujem o cudzie jazyky,
- vytvoriť základ pre ďalšie jazykové vzdelávanie,
- rozvíjať komunikačné kompetencie žiakov v materinskom a cudzom jazyku,
- podporovať všestranný rozvoj žiakov: kognitívny (trénovať schopnosť žiakov vnímať a pamätať si, systematicky trénovať jazykové činnosti receptívnym a produktívnym spôsobom), sociálny, emocionálny, osobnostný,
- rozvíjať interkultúrnu kompetenciu,
- rozvíjať všetky jazykové činnosti: počúvanie s porozumením, rozprávanie; postupne zaraďovať čítanie s porozumením a písanie,
- využívať medzipredmetové vzťahy.

Sociálne ciele

- akceptovať seba ako súčasť skupiny,
- uplatniť vzájomnú ohľaduplnosť,
- zmysluplne spolupracovat' s partnerom,
- akceptovať spolupatričnosť k skupine,
- vedome predĺžiť fázy sústredenia a práce,
- pomáhať iným, povzbudiť ich,
- rozpoznať a prijať spoločnú zodpovednosť,
- akceptovať rozhodnutie väčšiny,

- vedieť sa prispôsobiť a presadiť,
- požičať niečo, poprosiť o niečo,
- ospravedlniť sa,
- rozpoznať a akceptovať chyby,
- naučiť sa zniesť prehry,
- prevziať zodpovednosť za seba.

4. Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum zručností, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak na úrovni A1.1+ si rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

5. Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakom konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Žiak, ktorý dosiahne úroveň A 1.1+:

- používa známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumie im,
- dokáže predstaviť seba a iných,
- dokáže porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- dokáže jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale
 aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie
 a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazyková kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1+:

- používa iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- má základný repertoár slovnej zásoby: izolovaných slov a slovných spojení,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- dokáže odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- dokáže vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválna kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1 + dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa a rozlúčiť sa, predstaviť sa a poďakovať sa, atď.

Pragmatická kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1+ dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. "a", "alebo".

6. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v nemeckom jazyku, ktoré potom ako modely imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- identifikovať známe slová.
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,
- porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadávať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduché pokyny k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- pozdraviť sa,
- predstaviť sa,
- opýtať sa ľudí, ako sa majú,
- klásť jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- vyjadriť, čo má a čo nemá rád,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o cenách a čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety a nakoniec aj krátke, jednoduché odseky, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety,
- napísať vlastné meno, adresu, vek, dátum narodenia,
- napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

7. Prehľad spôsobilostí a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2

Spôsobilosti a funkcie komunikácie stanovené **pre úrovne A1 až B2** podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s.63-66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú iba spôsobilosti a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Spôsobilosti	Funkcie
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si	Identifikovať

	z ponúkaných	Opísať
	možností	Potvrdit'/Odmietnut' (vyjadrit' nesúhlas)
		Opraviť (korigovať)
		Vyjadriť svoj názor
		Vyjadriť svoj súhlas
		Vyjadriť svoj nesúhlas
4.	Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť presvedčenie
		Vyjadriť vzdor
		Protestovat'
		Vyjadriť stupeň istoty
5.	Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby
		Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6.	Vyjadriť svoju	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia
	schopnosť	Vyjadriť neznalosť
	1	Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
	V	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie
7.	Vnímať	Vyjadriť smútok, skľúčenosť
	a prejavovať svoje	Vyjadriť sympatie
	city	Vyjadriť fyzickú bolesť
1		Utešiť, podporiť, dodať odvahu Vyjadriť nádej
1		Vyjadriť sklamanie
1		Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu
8.	Vyjadriť očakávania	Ubezpečiť
0.	a reagovat' na ne	Vyjadriť úľavu
	a reagovat na ne	Vyjadriť spokojnosť
		Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať si
		Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
		Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam
9.	Predstaviť svoje	Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád
	záľuby a svoj vkus	Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
		Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu
		Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného
10.	Reagovať vo	
	vyhrotenej situácii	
1		Vyjadriť príkaz/zákaz
1		Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu
11.	Stanoviť, oznámiť a	Získať povolenie, súhlas
	prijať pravidlá	Dat' súhlas, povolit' niečo
	alebo povinnosti	Odmietnuť
	•	Zakázať
		Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybniť zákaz Sľúbiť
1		Obvinit', obvinit' sa, priznat' sa
12.	Reagovat' na	Ospravedlniť sa
1	nesplnenie pravidiel	Odmietnuť obvinenie
1	alebo povinností	Vyčítať
		Vyjadriť záujem o niečo
		Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva
13	Reagovať na príbeh	Vyjadriť prekvapenie
	alebo udalosť	Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo
		Vyjadriť nezáujem
		Žiadať od niekoho niečo
1	D /1 /2	Odpovedať na žiadosť
14.	Ponúknuť a	Navrhnúť niekomu, aby niečo vykonal
1	reagovať na ponuku	Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali
		Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného)

		Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem
		Odpovedať na návrh niekoho iného
1.5	D	Varovať pred niekým/niečím
	Reagovať na niečo, čo sa má udiať v	Poradit'
	budúcnosti	Dodať odvahu/Podporiť
	Duduciiosti	Adresovať niekomu svoje želanie
		Spomenúť si na niečo/niekoho
16.	Reagovať na niečo,	Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol
	čo sa udialo	Pripomenúť
	v minulosti	Kondolovať
		Gratulovať
		Predstaviť niekoho
17.	Reagovat' pri prvom	Predstavit' sa
	stretnutí	Reagovat' na predstavenie niekoho
		Privítať
18	Viesť	Viesť korešpondenciu
	korešpondenciu	Začať list
		Ukončiť list
19.	Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
20	Vymieňať si názory,	Začať rozhovor
	komunikovať s	Ujať sa slova v rozhovore
	niekým	Vypýtať si slovo
	шскуш	Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili
		Zabrániť niekomu v rozhovore
		Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky)
21.	Vypracovať	Oboznámiť s obsahom/osnovou
	prezentáciu/prednáš	Rozviesť tému a osnovu
	ku	Prejsť z jedného bodu na iný
		Ukončiť svoj výklad
22	Obohatit' / Doplnit'	Podčiarknuť / dať do pozornosti
	štruktúrovanú	Odbočiť od témy (digresia)
	prezentáciu/prednáš	Vrátiť sa k pôvodnej téme
	ku	Uviesť príklad
		Citovat'
22	7. Yantuit er	Parafrázovať
	Zúčastniť sa na	Navrhnúť novú tému / nové body diskusie
	diskusii /	Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie
	Argumentovat'	Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie
	Presvedčiť sa	Presvedčiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Presvedčiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané
	v rozhovore, že	Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického
	moje slová/môj	slova/vyjadrenia
	výklad/môj	Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo
	argument boli	Hľadať slovo/vetu
	pochopené	Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
		Rozprávať príbeh
25	Porozprávať niečo	Začať príbeh, historku, anekdotu
23.	1 0102pravat meet	Zhrnúť príbeh, historku
•		Zimut priocit, motoritu

8. Obsahový štandard

Fähigkeit 1: « Kontakt aufnehmen »

Spôsobilosť č.1: « Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Kontakt aufnehmen Nadviazať	Begrüßen Pozdravit'	Hallo! Grüß Gott! Guten Morgen! Guten Tag! Guten Abend! Gute Nacht!	slovné spojenia
kontakt v súlade s komunikačnou	Sich bedanken <i>Poďakovať sa</i>	Danke. Danke schön.	slovné spojenia
situáciou	Sich verabschieden Rozlúčiť sa	Tschüs!/Tschüss! Auf Wiedersehen!	slovné spojenia

Fähigkeit 2: « Informationen anhören und eine Information geben » Spôsobilost' č. 2: « Vypočut' si a podat' informácie »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Informationen anhören und eine Information geben Vypočuť si a podať informácie	Sich informieren und jemanden informieren Informovat' sa a informovat' niekoho	Bist du aus Revúca? Ja. /Nein, ich bin aus Dunajská Streda. Wie alt bist du? Ich bin Wo ist meine Tasche? Die Tasche ist doch dort. Wo sind meine Stifte? Ich weiß es nicht. Hast du mein Buch? Ja/Nein. Ich bin noch krank.	časovanie pomocného slovesa sein, haben, časovanie pravidelných/nepra videlných slovies v prítomnom čase, opytovacie zámená tvorba opytovacích viet, tvorba kladnej a zápornej vety, množné číslo podstatných mien

Fähigkeit 3: «Auswahl aus angebotenen Möglichkeiten »

Spôsobilosť č. 3: «Vybrať si z ponúknutých možností »

Sposobnost c. c. «	ybrat srz ponuknutych	ii iiioziiosti m	
Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Aus angebotenen Möglichkeiten auswählen	Identifizieren Identifikovať(osobu, miesto, vec)	Hier wohnt ein Junge ein Mädchen der Junge hat einen Mantel. der Mantel ist braun	neurčitý a určitý člen, privlastňovacie zámená

Vybrať si z ponúknutých možností		Das ist der kleine/die große/das fleißige Das ist doch ein Foto. Auf dem Tisch ist ein Buch. In der Tasche sind drei Bücher. Das ist mein Klassenzimmer.	v nominatíve a v akuzatíve, predložky miesta s datívom, základné číslovky farby, množné číslo podstatných mien
	Beschreiben (eine Person, ein Ort) Opísať (osobu, miesto)	Das ist ein Mädchen. Es ist hübschhat lange Haare, blaue Augen. Das ist Alex. Er hat ein Hemd und eine Hose an. Er ist nettIm Garten ist es schön. Da sind viele Blumen und Bäume Das Klassenzimmer ist groß.	oznamovacia veta, nominatív a akuzatív podstatných mien, prídavné mená, vlastnosti, farby, veľkosť, pomocné slovesá haben, sein v prítomnom čase a v präterite

Fähigkeit 4: « Ansicht ausdrücken »

Spôsobilosť č. 4: « Vyjadriť svoj názor »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Ansicht ausdrücken	Ansicht ausdrücken Vyjadriť svoj názor	Das ist toll. super, doof Mathe mag ich Das ist nicht so schlimm. Das ist aber interessant/langweilig	sloveso <i>mögen</i> , slovné spojenia
Vyjadriť svoj názor	Zustimmung ausdrücken Vyjadrit' súhlas	Ja, das stimmt. Das ist wahr. Du hast Recht.	slovné spojenia
	Widerspruch ausdrücken Vyjadrit' nesúhlas	Gehen wir? Nein, Spielen wir Fußball? Nein, lieber Karten. Bist du? Nein, ich bin nicht	zápor vo vete – nein, nicht, kein

Fähigkeit 5: « Seinen Willen äußern » Spôsobilost' č. 5 « Vyjadrit' svoju vôl'u »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Seinen Willen äußern	Wunsch äußern Vyjadriť svoje	Ich will fernsehen/ ich möchte lieber Fußball spielen.	modálne sloveso wollen + neurčitok v prítomnom čase,
Vyjadriť svoju	želania/túžby		stupňovanie

vôľu		prídavných mien-
		gern, lieber, am
		liebsten,

Fähigkeit 6: « Fähigkeit ausdrücken »

Spôsobilosť č. 6: « Vyjadriť svoju schopnosť »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Fähigkeit ausdrücken	Fähigkeit ausdrücken Vyjadrit' svoju	Ich kann sehr schnell laufen/ er kann nicht schwimmen	modálne sloveso können+ neurčitok v prítomnom čase,
Vyjadriť svoju schopnosť	schopnosť vykonať nejakú činnosť		prídavné mená, oznamovacia veta, zápor

Fähigkeit 7: « Gefühle äußern »

Spôsobilosť č. 7: « Prejavovať svoje city »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Gefühle äußern Vnímať a prejavovať svoje	Freude, Begeisterung, Dankbarkeit ausdrücken Vyjadrit' radost', nadšenie, vd'ačnost' z niečoho	Ich bin glücklich. Super. Toll. Prima. Das ist nett.	slovné spojenia, oznamovacia veta
city	Traurigkeit ausdrücken Vyjadriť smútok	Ich bin traurig. Das ist schade.	slovné spojenia, oznamovacia veta

Fähigkeit 8: « Erwartung äußern und darauf reagieren »

Spôsobilosť č. 8: « Vyjadriť očakávania a reagovať na ne »

		Príklady slovných spojení a	Jazyk a jeho
Spôsobilosti	Funkcie	viet	použitie
Erwartung äußern und	Hoffnung ausdrücken <i>Vyjadriť nádej</i>	Du schaffst das. Das ist nicht so schwer.	slovné spojenia
darauf reagieren Vyjadriť	Enttäuschung audrücken Vyjadrit' sklamanie	Oh, nein! Schade!	zvolacia veta, slovné spojenia
očakávania a reagovať na ne	Befürchtung ausdrücken Vyjadrit' znepokojenie, l'útost', obavu	Was ist denn das? Was ist los? Ach, der/die/das Arme/ ach, der kleine Alex Oh, nein. Es tut mir leid.	opytovacia veta, zvolacia veta, slovné spojenia

	Was machen wir bloß?	
Zufriedenheit ausdrücken Vyjadriť spok	Das ist super! Danke, das ist	slovné spojenia
Unzufriedenhe ausdrücken Vyjadriť nespokojnosť	Das geht so nicht. Was ist denn los?	slovné spojenia

Fähigkeit 9: « Interesse zeigen »

Spôsobilosť č. 9: « Predstaviť svoje záľuby »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Interesse zeigen	Wertschätzung ausdrücken: was ich gern habe, was mir gefällt, wen mag ich Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči	mag ich/mag ich sehr Ich mag Deutsch. Meine Schwester mag Schwimmen.	sloveso mögen v prítomnom čase, oznamovacia veta
Predstaviť svoje záľuby	Wertschätzung ausdrücken: wen ich nicht gern habe, wer mir nicht gefällt, wen ich nicht mag ich Vyjadrit, že niekoho/niečo nemám rád	Ich mag nicht/überhaupt nicht Ich mag Mathe nicht.	zápor v prítomnom čase

Fähigkeit 11: « Regeln und Pflichten festlegen, mitteilen und annehmen »

Spôsobilosť č. 11: « Stanoviť a prijať pravidlá alebo povinnosti »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Regeln und Pflichten festlegen, mitteilen und annehmen Stanovit' a prijat' pravidlá alebo povinnosti	Befehl/ Verbot ausdrücken Vyjadrit' prikaz/zákaz	Lies laut/sprich leise! Hol das Buch! Macht die Bücher auf! Du musst du darfst nicht	rozkazovací spôsob, modálne slovesá

Fähigkeit 13: « Auf eine Geschichte reagieren »

Spôsobilosť č. 13: « Reagovať na príbeh alebo udalosť »

	Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
--	--------------	---------	-------------------------------------	--------------------------

Auf eine Geschichte reagieren	für etwas Interesse zeigen Vyjadriť záujem o niečo	Das ist aber interessant. Wie hast du das gemacht? Kannst du zeigen	slovné spojenia, modálne slovesá, minulý čas slovies - Perfekt
Reagovať na príbeh alebo udalosť	Überaschung zeigen Vyjadrit' prekvapenie	Ah! Oh, danke! Das ist schön.	slovné spojenia

Fähigkeit 14: « Auf ein Angebot reagieren, ein Angebot machen » Spôsobilost' č. 14: « Ponúknut' a reagovat' na ponuku »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
	Jemandem vorschlagen, dass er etwas macht <i>Žiadať od niekoho</i> <i>niečo</i>	Kannst du bittemachen/geben? Schreib/lies bitte das noch einmal! Sprich nicht so leise! Kann ich auf die Toilette gehen? Wiederhole bitte noch einmal!	rozkazovací spôsob sloveso <i>können</i> v žiadosti
	Antworten Odpovedať na žiadosť	Ja. In Ordnung Natürlich. Nein. Tut mir leid. Das geht nicht.	slovné spojenia
Auf ein Angebot reagieren, ein Angebot machen	Anbieten, etwas zu tun Navrhnúť, že niekomu niečo urobíme	Ich kann jetzt Ich bringe den Besen/	akuzatív podstatných mien
Ponúknuť a reagovať na ponuku	Zu gemeinsamem Handeln auffordern navrhnúť, aby sme spoločne niečo vykonali	Komm doch mit! Kommt, wir spielen Ball! Fangt! Gehen wir/machen wir zusammen? Spielen wir Karten?	odlučiteľné predpony, opytovacia a zvolacia veta
	Nach Wunsch fragen pýtať sa na prianie	Möchtest du? Was möchtest/willst du machen?	opytovacia veta, modálne slovesá möchten/wollen
	Hilfe anbieten Ponúknuť pomoc	Kann ich dir helfen?	zdvorilé ponuky vo forme otázky
	Antworten Odpovedať na návrh	Ja. In Ordnung. Das geht.	slovné spojenia

niekoho iného	Nein, danke. Tut mir leid. Es	
	geht nicht.	

Fähigkeit 15: « Auf ein zukünftiges Ereignis reagieren »

Spôsobilosť č. 15: « Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Auf ein zukünftiges Ereignis reagieren	Jemanden vor etwas warnen Varovať pred niekým/niečím	Pass doch auf!	rozkazovací sposob
Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	Gratulieren Blahoželať	Alles Gute zum Geburtstag! Alles Gute! Viel Glück!	slovné spojenia

Fähigkeit 16: « Auf ein vergangenes Erreignis reagieren»

Spôsobilosť č. 16: « Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Auf das reagieren, was in der Vergangenheit passiert ist Reagovat' na niečo, čo sa	Ausdrücken, dass ich etwas/jemanden vergessen habe Vyjadriť, že som na niekoho/niečo zabudol	Entschuldigung. Ich habe meine Hausaufgabe vergessen. Ich war gestern nicht zu Hause. Ich habe das Buch noch nicht gelesen. Ich habe die Übung noch nicht geschrieben.	perfektum niektorých najzákladnejších nepravidelných slovies ako vergessen, lesen, schreiben, essen, fahren, helfen
udialo v minulosti		ment geschileben.	

Fähigkeit 17: « Reagieren beim ersten Treffen »

Spôsobilosť č. 17: « Reagovať pri prvom stretnutí »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Regieren beim ersten Treffen Reagovať pri prvom stretnutí	Jemanden jemandem vorstellen Predstaviť niekoho niekomu	Das ist mein Freund. /Sie ist meine Freundin. Er/ sie kommt aus Das ist meine Familie. Meine Mutter/mein Vater Das ist meine Schwester	ukazovacie/ privlastňovacie zámená, oznamovacie vety
	Sich vorstellen Predstaviť sa	Ich bin/heiße Ich komme aus der Slowakei/ Ich wohne in Ich bin ein SchülerIch mag Hunde.	slovné spojenia, oznamovacia veta prítomný čas, jednotné a množné číslo podstatných mien, akuzatív podstatných

		mien
Reagieren, wenn sich jemand vorstellt Reagovat' na predstavenie niekoho	Es freut mich. Wie geht es? Danke gut/nicht so gut/schlecht	slovné spojenia
Willkommenheißen Privítať	Hallo, schön, dass du da bist Komm rein.	slovné spojenia

Fähigkeit 19: « Telefonieren » Spôsobilost' č. 19: « Telefonovat' »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazykové prostriedky
Telefonieren <i>Telefonovať</i>	Telefongespräch beginnen Začať telefonický rozhovor	Guten Tag/Hallo hier ist Ist zu Hause? /Kann ich sprechen.	slovné spojenia
	Telefongespräch beenden Ukončiť telefonický rozhovor	Dann bis morgen/bis Montag Tschüs! Auf Wiederhören!	slovné spojenia

Fähigkeit 24: « Sich vergewissern, dass gesagte verstanden wurde » Spôsobilost' č. 24 « Uistit' sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené »

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazykové prostriedky
Sich vergewissern, dass gesagte verstanden wurde Uistit' sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené	Sich vergewissern, ob Inhalt verstanden wird Uistit' sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia	Alles klar? Verstehst du das?	opytovacie vety,
	Sich vergewissern, dass ich richtig verstanden habe Uistit' sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané	Ist das wirklich so?	intonácia otázky
	Um Wiederholung bitten <i>Poprosii'</i> o zopakovanie	Wie bitte? Entschuldigung, ich habe nicht verstanden. Kannst du das bitte noch einmal sagen? Kannst du bitte deinen Namen buchstabieren?	slovné spojenia abeceda

Časti komunikačné jazykové kompetencie; obsahový štandard upravená podľa: ŽILOVA, R. a kol., *PEDAGOGICKÁ DOKUMENTÁCIA z nemeckého jazyka, úroveň A1*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2009. ISBN 978-80-89225-69-9.

9. Témy pre komunikačnú úroveň A1.1+:

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine

Domov a bývanie

Môj dom/byt Domov a jeho okolie

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Doprava a cestovanie

Dopravné prostriedky

Vzdelávanie

Škola a jej zariadenie Učebné predmety

Človek a príroda

Zvieratá

Počasie

Rastliny

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Stravovanie

Zdravé stravovanie Jedlá

Multikultúrna spoločnosť

Cudzie jazyky Rodinné sviatky Zbližovanie kultúr

Obliekanie a móda

Základné druhy oblečenia

Šport

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Obchody

Obchody a nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta

Moja krajina a moje mesto

Vzory

Dieťa a jeho vzory

10. Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových kompetencií

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných zručností. Rozvíjajú sa receptívne činnosti: *počúvanie* ako jazykový vzor a zdroj jazykových prostriedkov a produktívne činnosti, *ústny prejav*, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby musia žiaci veľa počúvať. Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr, alebo len jednotlivých slov).

Začiatky čítania a písania

Počiatočný kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny. Vychádza zo slovnej zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania. Nácvik čítania s porozumením má byť odstupňovaný - obrázky, slová, slovné spojenia, krátke vety.

V počiatočnej fáze *čítania* žiaci čítajú slová, ktoré si už osvojili (rozumejú im po vypočutí, vedia ich vyslovovať, poznajú ich konkrétny význam). V prvej etape sa vytvára asociácia medzi zvukovou / hovorenou podobou slova a konkrétnou predstavou jeho významu (napr. obrázok). V začiatkoch čítania je k tejto predstave priradená písomná podoba slova a žiak ho číta s naučenou správnou výslovnosťou a s porozumením. Žiaci pokračujú v čítaní slovných spojení a jednoduchých viet.

Žiaci začínajú *písať* po nácviku čítania slov, resp. po fáze vizuálneho kontaktu s písomnou podobou známych slov. Písanie sa najskôr obmedzuje na odpisovanie slov. Pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu. Nácvik čítania a písania v cudzom jazyku musí byť veku primeraný a postupný, čo sa týka obsahu aj nárokov na žiaka.

11. Hodnotenie

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie. Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie

prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

Ústny prejav: úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Žiacke prehovory v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

Čítanie s porozumením: hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením).

Písaný prejav: úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píšu vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísanie zoznamu potravín, ktoré treba kúpiť, napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

- Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: ich cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).
- Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.
- Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty, výsledky testov a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Použitá literatúra

BEACCO, J.-C. Les Dimensions culturelles des enseignements de langue, Paris: Hachette éducation, 2000.

BEACCO, J.-C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. Niveau A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français. Paris: Didier, 2005.

BUTAŠOVÁ, A. a kol. *Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie cudzích jazykov v terminologickom rámci. Slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky.* Bratislava, 2010. 141 s. ISBN 978-80-223-2919-4.

BUTAŠOVÁ, A. a kol. *Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách.* Bratislava: ŠPÚ, 2007. ISBN 978-80-89225-31-6.

EURÓPSKA KOMISIA Akčný plán 2004 – 2006. Brusel. 2003.

PEDAGOGICKÁ DOKUMENTÁCIA z nemeckého jazyka, úroveň A1.Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2009. ISBN 978-80-89225-69-9.

KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. *Predškolská a elementárna pedagogika*. Portál, 2001. 456 s. ISBN 80-7178-585-7.

Konzepte und Thesen: XII Internationale Tagung der Deutschlehrerinnen und Deutschlehrer, mehr Sprache - mehrsprachig – mit Deutsch: Narrativer Ansatz und die Rolle des Theaters, Luzern/Schweiz. 2001.

RIES, L.; KOLLÁROVÁ, E. (eds.) Svet cudzích jazykov DNES. Inovačné trendy v cudzojazyčnej výučbe. DIDAKTIS, 2004. 188 s. ISBN 80-89160-11-5.

LITTLE, D.; PERCLOVÁ, R. *Európske jazykové portfólio. Príručka pre učiteľov a školiteľov.* Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2002. ISBN 80-857652-8.

LOJOVÁ G., KOSTELNÍKOVÁ M. (eds.) *ELT in primary education*. Bratislava 2008. 158 s. ISBN 978-80-89225-66-8.

Mehrsprachiges Aufwachsen in der frühen Kindheit, Fakten, Voraussetzungen, Möglichkeiten für einen gelenkten Spracherwerb, Berlin: Verlag des Netz, 2008.175 s. Band 1, 137 s. Band 2

Meine Welt auf Deutsch, Der illustrierte Alltags- und Sachwortschatz A1 fürs Grundschulalter, Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 2010. 200 s. ISBN 978-3-12-674896-4

Primar, Zeitschrift für Deutsch als Fremdsprache und Zweitsprache im Primarschulbereich, 19/1998: Evaluation, Noten? Was ist das? Regensburg: Dürr+Kessler, 13- 19 s. ISSN 0942-0533

Primar, Zeitschrift für Deutsch als Fremdsprache und Zweitsprache im Primarschulbereich, 30/2002: Mit den Augen Reisen, Die Rolle des Bildes Regensburg: Dürr+Kessler, 21-27 s. ISSN 0942-0533

PRŮCHA J. Moderní pedagogika Portál 1997 496 s. ISBN 80-7178-170-3.

Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Bratislava: ŠPÚ, 2009. 234 s. ISBN 978-80-89225-71-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: ŠPÚ, 2006. 252 s. ISBN 80-58756-93-5.

WIDLOCK, B. a kol. *Norimberské odporúčania pre včasnú výučbu cudzích jazykov*. München: Goethe Institut e.V., 2010. 39 s. ISBN 978-3-939670-38-4.

Prílohu ŠVP ISCED 1 z nemeckého jazyka zostavili:

PaedDr. Katarína Bockaničová Mgr. Darina De Jaegher PhDr. Denisa Ďuranová PhDr. Eva Farkašová, CSc. Mgr. Sabína Hoangová Ing. Beáta Menzlová